wezen, een offer der dankbaarheid hem brengen. Van een koophandel met het geestelijke is hierbij geen sprake, omdat zulk een gave niet geëischt, maar uit vrijwillige liefde wordt geschonken. En dat is in de Heilige Schrift nergens verboden en ook door onze Gereformeerde Vaderen, hoe puriteinsch ze waren, nimmer afgekeurd. Niet alleen, dat de rijke vrouwen Christus dienden van hare goederen, opdat Hij daarvan leven kon, maar Maria te Bethanië brak de alabasterflesch met narduszalf gevuld en goot die uit over zijn hoofd als een teeken van bijzondere vereering, en al ergerde Judas zich daaraan, omdat deze zalve beter verkocht en het geld aan de armen gegeven worden kon, Christus heeft het voor Maria opgenomen en haar daad van liefde en piëteit goed gekeurd. Ook de Apostel Paulus roemt het in de Thessalonicensen, dat zij vrijwillig door een liefdegave hem hun waardeering voor zijn Apostolischen arbeid hadden getoond. En zelfs Calvijn, hoe doodeenvoudig hij leefde, juist om alle laster te weerspreken, alsof hij door den dienst van het Evangelie zich zelf verrijken wilde, heeft toch geschenken van Vorsten hem geschonken, niet afgewezen, wanneer zij daardoor hun hoogachting hem wilden toonen.

Ook het argument, dat de Dienaar des Woords voor zijn ambtelijk werk gesalarieerd wordt en hij daarom voor hetgeen uit dezen ambtsplicht voortvloeit, zooals het geven van catechetisch onderwijs, het bevestigen van een huwelijk enz. reeds betaald wordt, gaat niet op. Indien een predikant voor dezen arbeid geschenken *eischt*, zou dit ongeoorloofd wezen. Maar hiervan is geen sprake. Het zijn geschenken, die geheel vrijwillig worden gegeven. En waarom zou een gemeentelid bij zulke bijzondere gelegenheden den Dienaar des Woords niet door zulk een gave van zijn dankbaarheid mogen blijk geven? In heel het maatschappelijk leven doet men dit ook aan degenen, die gesalarieerd worden. Een onderwijzer ontvangt op zijn verjaardag, of wanneer de kinderen zijn school verlaten, een geschenk van de ouders. Zou dan alleen ten opzichte van een predikant ongeoorloofd wezen, wat tegenover ieder ander wel mag? Waar nog bijkomt, dat het salaris onzer Dienaren waarlijk zoo hoog niet is, dat zij in overvloed kunnen leven. Voor menig predikantsgezin is zulk een extra-geschenk een zeer welkomegave en in een nood, die reeds lang gevoeld werd, te voorzien.

Hoeveer we daarom het streven waardeeren, om elken schijn zelfs van simonie tegen te gaan, toch mag een overdreven puritanisme er niet toe verleiden, het geven van zulke geschenken als een zondige daad af te keuren.

De rok zonder naad geweven, — een bijzonder kostbaar kleedingstuk in die dagen — door de liefde van Jezus' discipelinnen aan den Meester geschonken, beeft ook ons wat te zeggen.

Vooral in deze tijden, nu de nood des levens ook door onze predikanten zoo zwaar wordt gevoeld.

Dr. H. H. K.

Leestafel.

SCHILD EN PIJL onder redactie van Dr. F. W. GROSHEIDE, Dr. J. C. DE MOOR, Dr. B. WIELENGA. Aflevering 3. — Uitgave van J. H. Kok te Kampen 1918.

I.

Met schier niet bij te houden snelheid zet dit jonge Tijdschrift zijn defensief en offensief voort en zit een ongunst van afweer en aanval duukt mij allerminst on-rnak de prestatie van Dr. H. BAVINCK in deze aflevering.

De opdracht van de Legerleiding ging hier over wat deze ervaren strateeg zelf omschrijft als: DE NAVOLGING VAN CHRISTUS EN HET MODERNE LEVEN.

Bij het veel-omvattende van de uitdrukking: »*het moderne leven*" ware, om den lezer zich terstond te doen oriënteeren wellicht niet ondienstig geweest het tweede lid der omschrijving door DE CULTUUR VAN HEDEN TIJD te vervangen. Het probleem toch of de strijdvraag, waarover het in deze brochure gaat, is het door Prof. BAVINCK reeds meermalen besproken dor verhouding van Christendom en Cultuur. Nader zooals hij het *in* zijn geschrift ook stelt, of de navolging van Christus en het cultuurleven van dezen tijd al dan niet vereenigbaar zijn.

Aan de oplossing van dit problem waagt hij zich ook hier weer en hij doet dat niet op de wijze waarop, door één van de twee termen den nek om te draaien, vele problemen heel gemakkelijk, maar dan ook schijnbaar worden opgelost, doch zoo dat beide termen tot hun recht komen. En zoo stelt hij dan tegenover veler ontkenning, die hij afweert, zijn bevestiging, die hij verdedigt.

* * *

Dit, ook door zijn kortheid, nog niet vol 32 bladzijden, op de lezers van SCHILD EN PIJL berekend geschriftje is in 5 onbetitelde hoofdstukjes verdeeld.

Het begin van het eerste staat in het teeken van den »wereldkrijg, die in 1914 uitbrak en eerlang misschien reeds zijn vijfde jaar intreedt«. Maar twee bladzijden verder raakt het daar weer uit. Nu toch bij wijze van aanloop over het probleem van den oorlog, van *dezen* oorlog, een en ander te hebben gezegd, schrijft BAVINCK op bl. 3: »Er schuilt hier achter nog een ander, dieper probleem. Het conflict, thans door velen tusschen Christendom en oorlog gevoeld, is maar een onderdeel van die geweldige spanning, welke er voortduurend tusschen het Evangelie van Christus en de cultuur bestaat«. En dan steekt hij met zijn onderwerp van wal, om het eerst op p. 27 weer over den oorlog te hebben.

Het doet daarom eenigszins sonderling aan, wanneer, in de NIEUWE ROTTERDAMSCHE COURANT, de scherpzinnige Redacteur, die daarin op veelzijdige wijze de rubriek KERKNIEUWS verzorgt, in het Nr. van 17 Mei schrijft, dat het boekje van Prof. Bavinck voornamelijk aan den oorlog is gewijd. Iets waardoor zijn, mijns inziens, min juiste critiek dan beheerscht wordt.

Maar keeren wij terug tot het eerste hoofddeel der brochure.

Na met enkele trekken op de antithese te hebben gewezen, waarin aanvankelijk het jonge Christendom met zijn ascetisme of onthouding van aardsche genoegens tegenover de wereld stond, en voor welk ascetisme de kerk ook later, toenmaals na den tijd der vervolgingen, een compromis met de wereld had gesloten, geholpen door de theorie der *consilia* en *praecepta*, een plaats inruimde in het kluizenaars- en monnikenleven, doet hij uitkomen hoe dit ascetisme »als de ware navolging van Christus" werd beschouwd en deze »navolging« hoe langer hoe meer verinwendigd, als een »nabootsing« werd opgevat. En ook, hoe de voclaims voortreffelijke IMITATIO CHRISTI van THOMAS A KEMPIS, al vat het de »navolging" niet als »nabootsing" op, toch aan de eene groote ernstigheid lijdt van wereldverachting en miskenning van des menschen aardsche levenstaak".

Verder, dat »de Reformatie der 16e eeuw dit ascetisch ideaal wel principieel overwonnen heeft, maar dat verwante stemmingen en neigingen toch herhaaldelijk in de Protestantsche Kerken voorkwamen." Waarbij hij den lezer dan doet denken aan het Anabaptisme, het Pietisme, Herhuttisme en Methodisme en »aan de houding welke vele stille vromen tegenover de wereld innemen"; welke houding BAVINCK dan met kennis van zaken beschrijft.

De verrichting van den hier bovengenoemden KERKNIEUWS-schrijver: »het blijft steeds zoo lastig dat »het Christendom" zulk een weinig concrete grootheid is", krijgt in dit verband iets van het slaakn eener verruchting naar de lente op 'n mooien Meidag. Voor Dr. BAVINCK toch is, gelijk ook van een schrijver in SCHILD EN PIJL niet anders ware te verwachten, hèt Christendom niét, om iets te noemen, het alleszbehalve concrete van Dr. BAHLER, maar het zeer concrete der Reformatie, en dan bepaaldelijk het CALVINISME, »het Christendom van groote keur."

Eindelijk vestigt Dr. BAVINCK hier de aandacht op het verschijnsel, dat aan het ascetisch ideaal verwante stemmingen en neigingen, »na het midden der vorige eeuw ook in de beschaafde kringen opkwame. En in die beschaafde kringen »voelde men zich aangetrokken door de moraal van de Bergrede; en diep ging men weer gevoelen de scherpe tegenstelling, die er bestond tusschen het leven van Jezus en den wandel der Christenen in de tegenwoordige eeuw."

Onder deze beschaafden niet hij dan drie soorten.

Die van de eerste soort droegen er op aan, dat de Christenen, indien zij wilden zijn, wat zij heetten, ook weer naar het voorbeeld van Jezus hun leven moesten inrichten en daarbij verwijst hij dan o. m. naar den schrijver van: DE WARE GESCHIEDENIS VAN JOSUA DAVIDS, naar SHELDON'S WAT ZOU JEZUS DOEN, en naar TOLSTOI in diens MEIN GLAUBE.

Die van de tweede soort »erkenden wel den grooten afstand tusschen het oorspronkelijke Evangelie en het tegenwoordige Christendom, maar leidden daaruit af, dat het Christendom zich zelf overleefd en uitgediend had. Er is toch geen verzoening mogelijk tusschen de eischen van het Evangelie des N. T. en de plichten welke de moderne cultuur ons oplegt."

Die van de derde soort zijn dan zij, welke »de Christelijke moraal wel willen handhaven voor het private leven van den Christen, maar te onvoldoende achten als regel voor het openbaar leven in Staat en Maatschappij".

Na deze specifieke verschillen tusschen de aanvallers op de Christelijke moraal, brengt de geachte schrijver een, toch niet geheel verdiende, beschuldiging in tegen de theologische ethiek. Ik heb hierbij niet op het oog, dat »de oplossingen, die zij aan de hand doet, van zedelijke vraagstukken, die thans aan de orde worden gesteld, verre uitem gaan". Dit toch kan niet gelden als een beschuldiging tegen de theologische ethiek. Zij, »de theologische ethiek" is, als men let op de confessioneele verschillen en de geestelijke stroomingen, ons met den KERKNIEUWS-redacteur van de *N. R. Ct.* te spreken, en ik doe dat hier zónder verzuchting, »een weinig concrete grootheid". Maar wel heb ik hier op het oog, »dat zij zich menigmaal niet voldoende rekenschap geeft van den ernst der problemen, die zich heden ten dage op zedelijk terrein voordoen; dat het is, alsof de macht der werkelijkheid haar boven het hoofd is gegroeid". Dit toch dunkt mij, met betrekking tot de beoefening en de litteratuur der theologische ethiek onzer dagen, niet geheel juist. Prof. BAVINCK geeft hier een lijstje van »zedelijke vraagstukken" en bewaart dan, dat als men haar over deze gewichtige quaestiën raadpleegt, »zij meestal een onvoldoend of in het geheel geen antwoord ontvangen". Wat het eerste betreft, hangt dat af van de eischen die men aan een theologische ethiek stelt; wat het tweede betreft is, wat de nieuwere litteratuur betreft, een zwijgen hetwelk lang geen goud zou wezen, op zijn zachtst uitgedrukt, een niets-ouwerlegbare bewering. En ook dienst, wat het eerste betreft, toch niet vergeten te worden, dat de theologische ethiek, zal zij geen *mer à boire* worden, de grenzen tusschen de aanverwante vakken niet mag overschrijden.

In het middelpunt van die zedelijke vraagstukken, welke hij genoemd heeft, staat dan, zoo zegt Dr. BAVINCK terecht, dat der navolging van Christus en het moderne leven. »Is er«, zoo formuleert hij, op het einde van dit inleidend hoofdstuk, scherp en juist dit probleem, »voor die navolging nog plaats in het cultuurleven van den tegenwoordigen tijd?« »Kan mense, zoo vraagt hij, »met haar nog rekenen in den staat, in nijverheid en handel, op de markt, op de beurs, in de bank, het kantoor en de fabriek, in wetenschap en kunst, in den oorlog en aan het front? »Het antwoord op al deze en dergelijke vragen hangt af van den zin, welke aan de navolging van Christus in de Schrift wordt gehecht«.

Over den zin die daaraan volgens hèm moet gehecht, een volgend maal. G.

Uit de Pers.

In de *Friesche Kerkbode* schrijft Ds. v. d. Meulen over het *Priester in zijn huis* zijn, het volgende:

In weerwil van woelingsnood en tijdsomstandigheden gaat het leven zijn gang. Op de secretariën, waar men reeds met werk overladen is, vragen nu ook tal van vrouwlustige paartjes beleg, om in ondertrouw te worden opgenomen. En onze burgemeesters, die trouwens hoe langer hoe meer als burgervaders moeten optreden, zien zich gedrongen voor de eervolle taak gesteld, gloeiende harten in naam der wet door den heechten band des huwelijks saam te verbinden. In onze bedehuizen hooren wij een en andermaal afkondigen dat broeder N. N. en zuster N. N. een Christelijk gebed der gemeente vragen, omdat zij zich naar Gods ordening tot den heiligen staat des huwelijks wenschen te begeven. Terwijl de Dienaren straks »van den Stoel« zullen verklaren, dat »het recht en behoorlijk is, dat kunne zaak voortgang hebbe«, en de wensch wordt uitgesproken, »dat uw beginsel zij in den Naam des Heeren, Die Hemel en aarde gemaakt heeft«. Wanneer de Meimaand niet reeds »Bloeimaand« heette, zou het oyerweging verdienen, haar »Trouwmaand« te noemen. Want vooral in Mei, altbans in Friesland, worden de huwelijken voltrokken.

Bruidegom en Bruid hebben natuurlijk voor alles gezorgd en om alles gedacht. De woning is klaar, het huisraad is in orde. De Bijbel is daarbij niet vergeten, maar heeft de eerplaats gekregen. Als Gereformeerde Christenen weten wij, dat alles, wat daarin geschreven staat, tot onze leering van tevoren geschreven is, opdat wij door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften hope hebben zouden. Van stonde aan wordt hij dan ook in het jonge gezin gelezen. De gewenste bruilgom kan meestal beginnen met het begin. 't Eerste vers, dat in de netjes opgeknapte woning, temidden van het gloednieuwe huisraad, gelezen wordt, is vaak het wonderliefste en aan leering en vertroosting zoo rijke woord: „In den beginne schiep God den hemel en de aarde".

Maar als het lezen gedaan is, wat dan? Gods Woord is met hoorbare stem gelezen; zullen de jonggehuwden nu, alsof zij niet één waren, maar nog twee, ieder voor zich in stilte bidden? Het gewenste bruidje heeft een andere taak dan haar echtgenoot. Deze laatste is sinds gisteren het hoofd zijner vrouw geworden, om haar naar zijn vermogen, verstandig leidende, te onderwijzen, troosten en beschermen. Zij draagt dan ook zijn naam. Hij zal voor haar arbeiden in zijn Goddelijke Beroep, opdat zij in staat zijn naar luid van Spreuken 31 haar huis spijze te geven en de gangen van haar huis te beschouwen. Zijn taak, en niet de hare, is nu ook, de zonden en behoeften van het jonge huisgezin, de nieuwe eenheid, als priester des huizes op te dragen in het gebed en te danken voor de weldaden, aan het gezin bewezen. In het gebed tot den Almachtigen Schepper van hemel en aarde, Die ook dit nieuwe huisgezin geformeerd heeft. Er valt zoveel te bidden en er is al dadelijk zoveel stof tot danken! De woorden moeten van zelf uit het gelukkige hart wellen.

Nu komt het niet zelden voor, dat de jonggehuwde man zich aan zijn priesterlijke taak onttrekt onder voorwendsel van onbekwaamheid. Niet onbekwaam tot Koning, noch tot profeet en wel tot het priesterambt! Wel geschikt tot hoofd-zijn, tot Bijbellezen en niet tot het gebed? Meestal is het dan ook valsche schaamte en niets anders. Soms komt het echter voor, bij groote eenvoudigheid van verstand, dat inderdaad de taak des gebeds den jonggehuwden echtgenoot te zwaar valt. Daarom vinden we in onze psalmboeken ook formuliergebeden. Het morgen- en avondgebed; een gebed vóór en na het eten. Dat die dan gebruikt worden, wanneer het »vrije« gebed de krachten te boven gaat. Overigens vergete men niet, dat de Geest der genade en der gebeden is uitgestort op *alle* vleesch. Wanneer de Heere een man tot hoofd eener vrouw maakt, wil Hij ook bekwaammakende genade schenken om priester des huizes te zijn. Eenvoud is in het gebed ook kenmerk van het ware. Geen ijdel verhaal van woorden, maar kinderlijk spreken, vraagt de Heere van ons.

Officieele Berichten.

L. S.

De Classis Schiedam der Geref. Kerken houdt in haar vergadering van 29 Mei den Wel.Eerw. Heer Ds. J. van Haeringen, van Hoek van Holland, op de meest eervolle wijze, uit hoofde van voortdurende ongeschiktheid, op zijn verzoek ontheffing uit den dienst des Woords verleend.

De Classe voornoemd,
K. VAN ANKEN, *h. t. scriba.*

Pernis, 30—5—'18.

PARTICULIERE SYNODE

der Gereformeerde Kerken in de Provincie Overijsel, te houden D.V. Woensdag 12 Juni 1918 te Almelo, in het kerkgebouw der Geref. Kerk, Molenkampspark. Aanvang des morgens 10 uur.

Afgevaardigden Classis Deventer.

Primi: D.D. J. Legtigheid, Nijverdal, P. Zijlmans, Hengelo, G. Bax, Holten; Ouderlingen H. Waterink Jzn., Haaksbergen, A. Manhave, Almelo, J. J. Drost, Enschedé.

Secundi: D.D. M. Ouendag, Wierden, B. A. Knoppers, Almelo, P. J. Jongbloed, Deventer; Ouderlingen F. Bramer Ezn., Vriezenveen, J. v. d. Vlist, Deventer, H. Sondorp, Olst.

Afgevaardigden Classis Ommen.

Primi: D.D. L. A. Smilde, Ommen, R. J. Schoemaker, Hennse, J. Kockwijn, Dedemsvaart; Ouderlingen H. Holtrust, Averest, J. Batterink, Dedemsvaart, F. G. Wamelink, Hattemberg.

Secundi: D.D. Dr. C. C. Schot Czn., Hardenberg, H. Bulder, Vroomshoop, W. de Jong, Dalfsen; Ouderlingen W. d. Vinne, De Krim, J. Mulder, De Krim, A. Marsman, Gramsbergen.

Afgevaardigden Classis Zwolle.

Primi: D.D. A. Brouwer, Zwartsluis, H. H. Schoemaker, Kampen, J. J. Westerbeek van Eerten, Kampen; Ouderlingen J. Aarts, Blokzijl, B. van Bruggen, Stad-Vollenhove, J. Plender, Kamperveen.

Secundi: D.D. J. Douma, Ambt-Vollenhove, J. Oringa, Hasselt, W. Veder, Zwolle; Ouderlingen W. van Engen, Steenwijk, J. de Vries, Vollenhove (Stad), E. J. Grootenhuis, Kampen.

Agendum.

1. Opening vergadering door den praeses der roepende kerk van Almelo, Ds. B. A. Knoppers.
2. Onderzoek der geloofsbrieven.
3. Verkiezing van een moderamen.
4. Notulen der vorige vergadering.
5. Zaken uit de Notulen.
6. Rapporten: *a.* Deputaten voor de hulpbehoevende kerken; *b.* Deputaten voor de kas naar Art. 13 D. K. O.; *c.* Deputaten voor de Examina; *d.* Deputaten voor den Provincialen Zendingsdag; *e.* Deputaten voor de opleiding tot den Dienst des Woords; *f.* Deputaten Generale Synode 1917 te Rotterdam gehouden; *g.* Curator Theologische School; *h.* Deputaten Zending op Soemba.
7. Rekening en verantwoording van den Provincialen Quaestor.
8. Benoemingen: *a.* Provinciale Quaestor; *b.* Provinciale Archivaris; *c.* Deputaten hulpbehoevende kerken; *d.* Deputaten Art. 13 D.K.O.; *e.* Deputaten Examina; *f.* Deputaten Zendingsdag; *g.* Deputaten opleiding tot den Dienst des Woords; *h.* Deputaten Zending op Soemba; *i.* Curator Theologische School.
9. Instructiën: *a.* Aanvrage van de kerk van Olst om steun te ontvangen uit de kas der hulpbehoevende kerken in de provincie. *b.* Eenzelfde aanvrage van de kerk van Lemele en Lemelerveld. *c.* Eenzelfde aanvrage van de kerk van Avereest. *d.* Aanvrage van de kerk van Glanerbrug om steun voor dit jaar in buitengewone omstandigheden, waarin zij door den nood der tijden verkeert. *e.* De classis Deventer stelt aan de vergadering der Particuliere Synode van Overijsel voor, voortaan de handelingen der Synode in druk te doen verschijnen en ze toe te zenden aan de Geref. Kerken in Overijsel en aan de classicale vergaderingen in haar ressort. *f.* De classis Ommen vraagt advies aan de Synode inzake de verhuring der pastoraten in de kerk. Dit is veelszins in Overijsel gewoonte. Nu zijn er die eene andere regeling wenschen, maar daarbij uitspreken, dat dit verhuren in strijd is met Gods Woord. Het oordeel der vergadering wordt hierover gewenscht, met verzoek deze zaak ook te brengen ter Generale Synode.
10. Ingekomen stukken: *a.* Voorstel van een regeling voor de verzorging van emeriti-predikants-weduwen en weezen in de provincie Overijsel. Rapporteur Ds. J. Lugtigheid; *b.* Berwaarschrift van een viertal broeders, leden der Geref. Kerk te Vroomshoop, tegen een handeling-buns kerkenraads en der classis Ommen inzake de wijze van plaatsenverhuring in het kerkgebouw; *c.* Schrijven van Deputaten tot oefening van het verband tusschen de Geref. Kerken in Nederland en de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit te Amsterdam.
11. Bepaling tijd en plaats der volgende Particuliere Synode.
12. Sluiting met inachtneming van Art. 43 D.K.O.

Namens den Raad der Roepende Kerk van Almelo,
B. A. KNOPPERS, *Praeses.*
J. W. GOMBERT, *Scriba.*

Almelo, 21 Mei 1918.

Kort Verslag van de Classis Schiedam, 20 Februari 1918.

1. Ds. Berends opent de vergadering, laat zingen Ps. 90: 9, leest Jesaja 62: 1—8 en gaat voor in gebed.
2. Alle kerken zijn wettig vertegenwoordigd. Ds. v. H. was wegens krankheid afwezig. Twee kerken hebben een instructie.
3. Het moderamen is als volgt samengesteld: Ds. Sluijter, praeses, Ds. Sieders, assessor, Ds. Schilder, scriba, Ds. Taal, adj.-scriba.
4. De notulen worden gelezen en onveranderd vastgesteld.
5. Ingekomen stukken.

a. Emeritaatsaanvrage van Ds. Goslinga van Schiedam. De betreffende stukken worden nagezien en in orde bevonden en gehoord dep. a.h. aan Ds. G. op de meest eervolle wijze emeritaat verleend.

b. Aanvrage van een drietal kerken om financieelen steun. Wordt gesteld in handen van deputaten a.h. ter fine van advies.

c. Aanvrage van één der kerken om hulp in den Dienst des Woords, wegens krankheid van haren leeraar. Wordt ingewilligd en wel overeenkomstig art. 23 Huish. Reglement.

Maassluis vraagt en verkrijgt vrijstelling van deze hulpverleening voor deze drie maanden wegens krankheid van den harer eigen Dienaren. Om dezelfde reden ontvangt laatstgenoemde kerk ook vrijstelling van predikdienst onder de militairen.

6. *a.* Gerapporteerd wordt inzake vertegenwoordiging der Classis bij versch. jubilea.

b. De quaestor overlegt een staat der kassen. Een commissie, daartoe benoemd, rapporteert deze zaken in orde bevonden.

7. Op voorstel van de kerk van P. wordt aan de kerken van M. en V. gevraagd wat gedurende 1897 tot ineensmelting gedaan is.

Een en ander gehoord, wordt besloten een commissie te benoemen, ten einde in de kerken van M. en V. een onderrook in te stellen of daar niet een weg te vinden is om tot ineensmelting te komen. In deze commissie worden benoemd: D.D. Van Anken, Berends en Willemse en de ouderlingen Van Vliet en Den Boer (Sdc. Hogendorp.)

8. Ds. Felderhof doet verslag van de collecten voor het Prov. Weeshuis.

Den volgenden keer moeten collecten gestort voor Theol. School en hulpbehoevende studenten.

9. In verband met desbetreffend voorstel van één der kerken, besluit de Classis inzake het optreden van oefenaars zich te conformeeren aan hetgeen in dezen in meerdere vergadering besloten werd.

Wat betreft het optreden van br. V. v. S. te V. A. besluit de Classis: wanneer 't blijkt dat bedoelde br. consent heeft om op te treden in de Classis waartoe hij behoort, hij dan ook consent ontvange van de Classis Schiedam om op te treden in de kerk te V. A.

10. Inzake een instructie van de kerk van Pernis belangende de geestelijke verzorging van de geloovigen te de Heij—Tuindorp besluit de Classis, deze zaak tot de volgende vergadering uit te stellen, wanneer meerdere gegevens hiervoor aanwezig zijn.

11. Rondvraag art. 41. Een der kerken vraagt en verkrijgt advies in een zaak.

12. De praeses deelt onder hartelijke bewoordingen aan Ds. Goslinga mede, dat hem eervol emeritaat is verleend. Hem wordt dank gebracht voor den menigvuldigen arbeid voor de kerken en in deze Classis verricht en de zegen des Heeren met de zijnen verder toegebeden. Ook door Ds. Goslinga wordt hartelijk afscheid genomen.

13. *a.* Voor predikdienst onder de militairen worden ditmaal aangewezen: D.D. Hagenbeek en Taal.

b. De gevraagde hulpdiensten voor de kerk wier leeraar krank is, worden als volgt geregeld:

10 Maart Ds. Sieders; 24 Maart Ds. Schilder; 7 April Ds. Vonk; 21 April Ds. Willemse; 5 Mei Ds. Jonkers; 19 Mei Ds. Van Anken; 2 Juni Ds. Berends.

c. Vacaturediensten Schiedam:

12 Mei Ds. Felderhof; 26 Mei Ds. Goris en een Zondag in Juni Ds. Hagenbeek.

14. Rondvraag. Schiedam vraagt een tweetal deputaten om bij het afscheid van Ds. Goslinga, D. V. 1 April, tegenwoordig te zijn. Daarvoor aangewezen Ds. Sieders en Ds. Vonk.

15. In de plaats van Ds. Goslinga wordt benoemd voor art. 11 en 13 Ds. Jonkers, primus, Ds. Van Anken secundus.

16. Volgende vergadering, D.V. Woensdag 29 Mei.

Alsdan saamvoepende kerk Maasluis A; praeses Ds. Taal.

17. Lezing korte notulen.

18. De praeses sluit de vergadering. Ds. Goslinga gaat voor in dankzegging.

Op last der Classis
A. TAAL, *A.f. adj. scriba.*

Hoogvliet, 28 Febr. 1918.

Buitenland.

Gemengd Nieuws.

»Billy" Sunday's Eersteling. Wij lezen in de (Am.) *Wachter*:

Met eersteling bedoelen we niet de eerste toespraak van den bekenden revivalist, maar het eerste boek, dat hij onlangs in het licht heeft gegeven onder den titel »Love Stories of the Bible". Wel een pakkende titel, die de nieuwsgierigheid niet het minst van de vijanden der H. Schrift zal opwekken. »Liefdesgeschiedenissen in den Bijbel". Sunday had moeilijk een meer sonderling onderwerp ter behandeling kunnen uitkiezen. En had hij dit en op waardige wijze gedaan, maar het is op z'n Sunday's. Niet alleen wordt zijn boek ontsierd door ergerlijke platheden in de taal, gewoonlijk in dit land aangeduid door het woord slang, maar in de geschiedenissen van het Oude Testament spreekt hij over automobielen, matches, wekker-klokken en andere dingen, die eerst in den lateren tijd in gebruik zijn gekomen, maar waarvan de menschen destijds geheel onkundig waren.

Een paar uitdrukkingen uit de geschiedenis van Abraham doen ons zien, op welke wijze Sunday te werk gaat om de geschiedenissen van het Oude Testament, zooals hij zegt »real, vital, definite and personal" te maken.

»Abraham zat allendig in het nauw en hij toonde het ook. Hij had de deur van zijn privaat kantoor gesloten; de telefoon buiten werking gesteld en zijne bedienden last gegeven, dat hij onder geenerlei voorwaarde gestoord mocht worden... Zijn rolltop desk slingert hij op slot... Sara wachtte op hem toen hij uit zijn automobiel stapte... Wat is er nu gebeurd, vroeg zij, terwijl zij hem naar het andere einde van de veranda geleidde, waar zij eenige woorden konden wisselen, zonder door anderen gehoord te worden. Ik weet zeker dat gij niet aan het speculeeren geweest zijt, want gij heeft er te veel verstand voor. Abraham's antwoord hierop is: Neen, ik ben niet aan het speculeeren geweest, maar het lijkt mij toe, dat wij verkoopdag gaan houden en van hier vertrekken... Indien Abraham niet de meest respectabile business man geweest was in de stad, zou Sara zeker gedacht hebben dat hij te diep in het glaasje gekeken had. Abraham verloor geen tijd om te doen, wat hij wist zijn roeping te zijn. Het was hem gezegd heen te moeten gaan, en het Nieuwsblad van den volgenden morgen bevatte al de advertentie dat hij zijn heele hebben en houden aan de koop deed »for a quick sale".

Het gaat met onzen goeien Billy van kwaad tot erger. Abraham, een herdersvorst, is zoo maar in eens omgezet in een business man, die gebruik maakt van een nieuw-modische leesenaar, automobiel, telefoon, ja wat niet al. De kranten staan hem in Ur der Chaldeen al ten dienst om zijn »sale" aan te kondigen.

De tijd zal niet verre zijn, dat de menschen beginnen in te zien, dat wie in spreken en bidden schijnbaar jacht maakt op rariteiten, en na het waagt op zoo ingrijpend onterbiedige wijze met de Heilige Schrift om te springen, geen aanspraak er op kan maken dat hij optreedt in den Naam des Heeren".

Een gebed van Billy Sunday. Wij ontvingen het volgende uitknipsel uit een Amerikaansch blad:

»Dat Zijn Eerwaarde William Sunday, de bekende »Evangelist", geen pro-Duitscher is, kwam reeds eenigen tijd geleden aan het licht, toen hij te Atlanta, Ga., den Duitschen Keiser beschreef op eene zeer van weinikende wijze, zooals hij alleen dat kan. Volgens een zich onder het gehoor bevindende Duitschgezinde was de taal van den evangelist wat al te scherp, en deze aanzelde dan ook niet op het platform te springen en Billy ten aanzien van het publiek te lijf te gaan. Door tijdige inmenging der ordebewaarders werd een ernstig schouwspel voorkomen. De onbesonnen man (de man die op het platform) sprong werd slechts met moeite tegen geweld van het publiek beschermd.

Verleden week Donderdag werd de zitting van het Huis van Vertegenwoordigers te Washington, voor de overweging van het algemeen stemrecht amendement, geopend met gebed door Billy Sunday. »De geestdriftige evangelist vroeg den volgenden zegen op het Duitsche vorstelijke huis van Hohenzollern", wordt uit Washington bericht.

»Gij weet, o Heere, dat wij ons in een leven-ondood strijd bevinden met een der meest schandelijke, valle, krankzinnige, bebuchtige, bloeddorstige, zinlastige en gemeene natiën, welk ooit de blad zijden der geschiedenis heeft ontsierd.

Gij weet dat Duitschland genoeg tranen uit de oogen van het menschdom heeft getrokken om een andere zee te vormen; dat zij genoeg bloed heeft gegoten om elke golf van die zee rood te kleuren; dat zij voldoende zuchten en schreeuwen van de harten van mannen, vrouwen en kinderen heeft getrokken om een anderen berg te maken.

Wij bidden U dat Gij Uw machtigen arm zult ontblooten en die groote wolfachtige Hunnen tuit slaan, wier vingeren van bloed en grouwen bloed druipen. Wij bidden U dat de sterren in hun banen en de wind en de golven tegen hen mogen vechten."

Zulk een stroom van taal uit zijn onuitputtelijk woordenboek stort Sunday uit voor den troon van een heilig God, Die den mensch heeft geschapen naar Zijn evenbeeld.

Afgezien van de schandalen die voor de deur van Duitschland of eenige andere mogendheid liggen, is het o. i. verre van passelijk voor een dienaar Gods zulke taal en zulke verwenschingen uit te spreken ten aanhoore van gelooviger of ongelooviger, of zelfs zulk een gebed vanuit de binnenkamer in het geheim op te zenden.

Met al zijn bekwaamheid en eigenaardigheden schijnt het den evangelist nog steeds aan eerbied te ontbreken en tevens aan de gave om zijne geestdrift, welke meer drift dan geest bevat, te beteugelen.

Baltenllen stemt dit gebed ook lang niet in met de herhaaldelijke verklaring van President Wilson, wanneer deze zegt dat wij niet het Duitsche volk of natie, maar de Duitsche autocratie bevechten. Het bericht uit Washington meldt dat Sunday dit gebed uitsprak over het Duitsche vorstenhuis. De correspondent was zeker ook te gevoelig om Sunday's woorden te herhalen, als te zijn uitgesproken over de »natie".

WINCKEL.

Voor Kinderen.

VELERLEI WEGEN.

XXIX.

EEN LIED.

Zooals ik zei, was Karel juist van plan op te staan toen hij een gelnid hoorde, dat hem aan de plaats boeide. Hij vernam de klanken van een zachte stem, denkelijk een vrouwestem die een lied zong en wel zoo — wat zeldzaam is — dat men de woorden gemeld volgen kon.

Ze luidden aldus:

Ten leven voert een smalle weg
Van weinigen betreden,
Die wand'len op het enge pad
Naar 't nieuw, herwonnen Eden.

De weg zij ruw en woest en steil,
Bedekt met struik en doren,
Toch is er vreugd en goede moed
Bij 't volk door God verkoren.

En schoon hen menig vijand dreig'
De pelgrims wand'len verder,
Want Jezus, die hen veilig leidt,
Waakt als de goede Herder.

Verspert ook steen en doorn den weg,
Hoert men er leeuwen brullen,
De pelgrims wand'len onbevreesd;
God zal Zijn woord vervullen.

Het woord hun gunstig toegezeid:
Ik zal u niet begeven,
Ik heb uw rechterhand gevat,
En schenk u 't eeuwig leven.

Verzekerd van des Heeren trouw
Wat hun moog wedervaren,
Gaan zij het smalle pad omhoog,
Wijl ze op de Godsstad staren.